ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 1707
Αριθμ. Πρωτ. Αίτησ. Κατ. Εγγράφων: 309
Ημερομ. Κατάθεσης: 23/11/2026

23.11.2026

ΕΡΩΤΗΣΗ με Α.Κ.Ε.

ΠΡΟΣ: Υπουργό Εσωτερικών
Υπουργό Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας
Υπουργό Προστασίας του Πολίτη

ΘΕΜΑ: «Η σιωπηλή κακοποίηση των ηλικιωμένων και η ανεπάρκεια των μηχανισμών πρόληψης, καταγραφής και προστασίας τους»

Σοβαρές διαστάσεις λαμβάνει το φαινόμενο της κακοποίησης ηλικιωμένων, το οποίο παραμένει σε μεγάλο βαθμό αθέατο, καθώς τα θύματα συχνά αδυνατούν ή φοβούνται να καταγγείλουν όσα υφίστανται. Σύμφωνα με δημοσίευμα της 21ης Νοεμβρίου 2026, που βασίζεται σε ρεπορτάζ του ΑΠΕ-ΜΠΕ, ηλικιωμένοι συμπολίτες μας υφίστανται σωματική και ψυχολογική βία, οικονομική εκμετάλλευση, στέρηση τροφής και φαρμακευτικής αγωγής, ακόμη και εξαναγκασμό σε παραχώρηση της περιουσίας τους.

Ιδιαίτερα ανησυχητικό είναι ότι τέτοιες συμπεριφορές εκδηλώνονται συχνά μέσα στο οικογενειακό περιβάλλον ή από πρόσωπα στα οποία έχει ανατεθεί η φροντίδα των ηλικιωμένων. Η οικονομική και σωματική εξάρτηση από τους φροντιστές, ο φόβος εγκατάλειψης και η κοινωνική απομόνωση καθιστούν εξαιρετικά δύσκολη την καταγγελία. Χαρακτηριστικές είναι οι περιπτώσεις που αναφέρονται στο δημοσίευμα, στις οποίες ηλικιωμένοι στερήθηκαν τη σύνταξή τους, την αναγκαία ιατροφαρμακευτική περίθαλψη ή δέχθηκαν πιέσεις για μεταβίβαση της ακίνητης περιουσίας τους.

Το πρόβλημα καθίσταται ακόμη σοβαρότερο εάν ληφθεί υπόψη ότι οι επίσημες καταγγελίες ενδέχεται να αποτυπώνουν μόνο ένα μικρό μέρος των πραγματικών περιστατικών. Η προστασία των ηλικιωμένων δεν μπορεί να εξαρτάται αποκλειστικά από την πρωτοβουλία του ίδιου του θύματος, όταν αυτό βρίσκεται σε συνθήκες εξάρτησης από τον άνθρωπο που το κακοποιεί.

Παράλληλα, τίθεται ζήτημα αποτελεσματικότητας του κρατικού ελέγχου στις Μονάδες Φροντίδας Ηλικιωμένων, αλλά και της δυνατότητας των κοινωνικών υπηρεσιών των δήμων να εντοπίζουν και να αντιμετωπίζουν περιστατικά κακοποίησης σε ιδιωτικές κατοικίες. Η ύπαρξη αρμόδιων υπηρεσιών δεν διασφαλίζει από μόνη της την προστασία των ευάλωτων πολιτών, εφόσον δεν συνοδεύεται από επαρκές προσωπικό, συστηματικούς ελέγχους, συντονισμό των εμπλεκόμενων φορέων και πραγματικές δυνατότητες άμεσης παρέμβασης.

Η Πολιτεία οφείλει να διαθέτει σαφή εικόνα για την έκταση του φαινομένου, να εξασφαλίζει ασφαλείς διαύλους καταγγελίας και να μεριμνά για την προστασία των ηλικιωμένων που κινδυνεύουν να παραμείνουν ή να επιστρέψουν σε ένα κακοποιητικό περιβάλλον.

Κατόπιν των ανωτέρω, ερωτώνται οι αρμόδιοι Υπουργοί

1. Πόσα περιστατικά κακοποίησης ηλικιωμένων έχουν καταγγελθεί στις αρμόδιες αστυνομικές και κοινωνικές υπηρεσίες κατά τα έτη 2023, 2024, 2025 και 2026; Πόσα αφορούν σωματική βία, ψυχολογική κακοποίηση, παραμέληση, οικονομική εκμετάλλευση ή παράνομη ιδιοποίηση περιουσίας;
2. Υπάρχει ενιαίο σύστημα καταγραφής περιστατικών κακοποίησης ηλικιωμένων, το οποίο να επιτρέπει τη συγκέντρωση και διασταύρωση στοιχείων από την Ελληνική Αστυνομία, τις κοινωνικές υπηρεσίες των δήμων, τις υγειονομικές δομές και τις αρμόδιες υπηρεσίες πρόνοιας; Εάν όχι, προβλέπεται η δημιουργία του;
3. Ποια συγκεκριμένη διαδικασία ακολουθείται όταν οι κοινωνικές υπηρεσίες ενημερώνονται για ηλικιωμένο που κακοποιείται ή παραμελείται μέσα στην κατοικία του; Υπάρχει υποχρεωτικό πρωτόκολλο αξιολόγησης κινδύνου και παρακολούθησης της υπόθεσης;
4. Ποιες δυνατότητες άμεσης προστασίας και προσωρινής φιλοξενίας υπάρχουν για ηλικιωμένους που πρέπει να απομακρυνθούν επειγόντως από κακοποιητικό οικογενειακό περιβάλλον; Πόσοι έχουν φιλοξενηθεί σε αντίστοιχες δομές τα τελευταία τέσσερα χρόνια;
5. Πόσες Μονάδες Φροντίδας Ηλικιωμένων λειτουργούν σήμερα στην επικράτεια και πόσοι έλεγχοι έχουν διενεργηθεί σε αυτές κατά την τελευταία τετραετία; Σε πόσες περιπτώσεις διαπιστώθηκαν παραβάσεις σχετικές με τις συνθήκες διαβίωσης, τη σίτιση, την υγειονομική φροντίδα ή την ασφάλεια των φιλοξενουμένων και ποιες κυρώσεις επιβλήθηκαν;
6. Πόσοι κοινωνικοί σύμβουλοι και υπάλληλοι αρμόδιοι για την εποπτεία των Μονάδων Φροντίδας Ηλικιωμένων υπηρετούν στις Περιφέρειες; Επαρκεί το διαθέσιμο προσωπικό για τη διενέργεια τακτικών και έκτακτων ελέγχων;
7. Υπάρχει ειδικό πρωτόκολλο αντιμετώπισης περιστατικών οικονομικής κακοποίησης ηλικιωμένων, ιδίως όταν διαπιστώνονται πιέσεις για μεταβίβαση ακινήτων, ιδιοποίηση συντάξεων ή εκμετάλλευση της αδυναμίας αυτοπροστασίας τους; Πώς συνεργάζονται οι κοινωνικές υπηρεσίες με τις αστυνομικές και εισαγγελικές αρχές;
8. Ποια μέτρα έχουν ληφθεί για την εκπαίδευση κοινωνικών λειτουργών, αστυνομικών και επαγγελματιών υγείας στην αναγνώριση περιστατικών κακοποίησης ηλικιωμένων; Προβλέπεται ειδικό πρόγραμμα ενημέρωσης και προστασίας για ηλικιωμένους που ζουν μόνοι ή αντιμετωπίζουν σοβαρούς περιορισμούς αυτοεξυπηρέτησης;
9. Προτίθεται η Κυβέρνηση να θεσπίσει ολοκληρωμένο εθνικό σχέδιο πρόληψης και αντιμετώπισης της κακοποίησης ηλικιωμένων, με συγκεκριμένους στόχους, χρηματοδότηση, μηχανισμούς ελέγχου και ετήσια δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων;

ΑΙΤΗΣΗ ΚΑΤΑΘΕΣΗΣ ΕΓΓΡΑΦΩΝ

Παρακαλούνται οι αρμόδιοι Υπουργοί να καταθέσουν στη Βουλή:

1. **Συγκεντρωτικά και αναλυτικά στατιστικά στοιχεία** για τις καταγγελίες και τα καταγεγραμμένα περιστατικά κακοποίησης ηλικιωμένων κατά τα έτη 2023, 2024, 2025 και 2026, ανά έτος, Περιφερειακή Ενότητα, φύλο, ηλικιακή ομάδα και κατηγορία κακοποίησης, εφόσον αυτά τηρούνται.
2. **Τα στοιχεία των ελέγχων στις Μονάδες Φροντίδας Ηλικιωμένων** κατά την ίδια περίοδο, ανά Περιφέρεια, με αναφορά στον αριθμό των ελεγχθεισών μονάδων, στις διαπιστωθείσες παραβάσεις, στις διοικητικές κυρώσεις και στις περιπτώσεις αναστολής ή διακοπής λειτουργίας.
3. **Τις εκθέσεις ή συγκεντρωτικές αναφορές ελεγκτικών αρχών** για τις συνθήκες λειτουργίας των Μονάδων Φροντίδας Ηλικιωμένων, συμπεριλαμβανομένων των πορισμάτων της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας που έχουν κοινοποιηθεί στους αρμόδιους φορείς, με την αναγκαία προστασία των προσωπικών δεδομένων.
4. **Πίνακα στελέχωσης των αρμόδιων υπηρεσιών εποπτείας** των Μονάδων Φροντίδας Ηλικιωμένων, με τον αριθμό των προβλεπόμενων και καλυμμένων θέσεων κοινωνικών συμβούλων και λοιπού ελεγκτικού προσωπικού ανά Περιφέρεια.
5. **Τα ισχύοντα πρωτόκολλα, τις εγκυκλίους και τις διοικητικές οδηγίες** που εφαρμόζονται για την αναγνώριση, αναφορά, διερεύνηση και αντιμετώπιση περιστατικών κακοποίησης ή παραμέλησης ηλικιωμένων εντός της οικογένειας και σε δομές φιλοξενίας.
6. **Στοιχεία για τις διαθέσιμες δομές επείγουσας και προσωρινής φιλοξενίας ηλικιωμένων θυμάτων κακοποίησης**, τον αριθμό των θέσεων, τη γεωγραφική τους κατανομή, τη χρηματοδότηση και τον αριθμό των ωφελουμένων για τα έτη 2023–2026.
7. **Τυχόν εκπονηθείσες μελέτες, αξιολογήσεις, σχέδια δράσης και απολογιστικές εκθέσεις** των αρμόδιων υπουργείων για την πρόληψη και αντιμετώπιση της κακοποίησης ηλικιωμένων, καθώς και τα σχετικά στοιχεία χρηματοδότησης.

Ο Ερωτών Βουλευτής
Α΄ Ανατολικής Αττικής
Τάσος Οικονομόπουλος